

Dnmfs innspill til regjeringens handlingsplan for bærekraftsarbeidet i Norge

Oversendt regjeringen den 30. november 2020.

Det norske maskinistforbund (Dnmf) er et partipolitisk uavhengig fagforbund tilsluttet Unio, med vel 6000 medlemmer innen maritime og tekniske yrker, sjø- og landansatte i offentlig- og privat sektor. Dnmfs medlemmer jobber hovedsakelig innenfor internasjonal- og innenriks skipsfart, olje- og gassutvinning, samt i en rekke landbaserte virksomheter.

Dnmfs medlemmer representerer etterspurt kompetanse i bransjer hvor teknologi og miljø ligger i front. Her finnes arbeidsmulighetene spesielt innenfor rederier, som seilende innenriks og utenriks, offshore, fisk, ved verft, brann og redning, forbrennings- og gjenvinningsanlegg, samt sykehus.

Forventinger til regjeringens handlingsplan for bærekraft

Dnmf er opptatt av at mennesket skal stå i sentrum i utformingen av dagens og morgendagens politikk, og at man i arbeidet med å sikre bærekraftige løsninger for det ytre miljøet samtidig må ta hensyn til og skåne det indre miljøet. Vi er opptatt av at sikkerheten til våre medlemmer, og de tjenestene våre medlemmer leverer alltid står i høysetet, og vi forventer også at arbeidet med sikkerhet inkluderes som et sentralt punkt i regjeringens arbeid med bærekraft.

Dnmfs medlemmer jobber daglig med å skape, implementere og videreutvikle løsninger som skal sikre verden rene og trygge energiløsninger for fremtiden, samt kompetanse og teknologi som kan bidra til utvikling av grønne løsninger over hele kloden. Disse næringene er helt essensielle for arbeidet Norge gjør med bærekraft, og kompetansen våre medlemmer representerer er nøkkelen for Norges fremtidige arbeid med bærekraft.

For å bygge et bærekraftig samfunn for fremtiden er vi nødt til å bygge videre på den kompetansen vi allerede besitter, og det er nettopp her våre medlemmer vil stå i sentrum. Kun gjennom å ivareta og videreutvikle denne kompetansen kan vi utvikle grønne løsninger som vil bidra til en bærekraftig fremtid både i Norge og i resten av verden.

Målgruppe og mål

Målgruppe og mål: *Hvem skal handlingsplanen rette seg mot og hva skal vi oppnå?*

Dnmf er opptatt av at handlingsplanen må ha et bredt perspektiv som strekker seg over både offentlig og private sektor, academia, sivilsamfunnet og Norges internasjonale rolle i arbeidet med bærekraft. Norske myndigheter skal være en pådriver for bærekraftige løsninger både nasjonalt og internasjonalt, og handlingsplanen burde sette ambisiøse og realistiske mål til hvordan dette kan oppnås. Dnmf mener det er naturlig at Norge tar utgangspunkt i klimamålene og internasjonale avtaler knyttet til bærekraft, men mener samtidig handlingsplanen ikke må begrenses til allerede nedfelte ambisjoner.

Innretning

- **Innretning:** *Hvordan bør vi legge opp selve dokumentet for at det skal bli et nyttig verktøy for næringsliv, sivilsamfunn, academia og offentlig sektor?*

Dnmf mener regjeringen med handlingsplanen må tørre å stille krav og sette ambisiøse målsetninger, både til seg selv, næringslivet, sivilsamfunnet, offentlig sektor, academia og til internasjonalt samarbeid. Samtidig er Dnmf opptatt av at handlingsplanen må ha en realistisk tilnærming.

Dnmf er stolt av å være en del av en norsk maritim næring som er svært fremoverlent når det gjelder å introdusere, utvikle og implementere grønne og bærekraftige løsninger i den norske flåten og næringen for øvrig. Norsk maritim klynge er innovativ, kreativ, og leverer høy kvalitet i alle ledd. Faktisk opplever vi at næringen i seg selv ligger et godt stykke foran myndighetene når det gjelder ønske og vilje til å skape en grønnere maritim næring og nye grønne næringer for fremtiden. Enten det har vært grønn flåtefornyelse, utvikling av flytende havvind, CCS, mineraler eller andre løsninger, har næringen gått foran uten at myndighetene i tilstrekkelig grad har klart å følge opp. I de siste års statsbudsjett, krisepakker og andre tiltak har myndighetene tatt steg mot å møte næringen, men Dnmf etterlyser enda tydeligere initiativ fra regjeringens side. Vi håper derfor denne handlingsplanen kan bidra til å øke regjeringens initiativ til å investere i grønne løsninger og grønn teknologi for utvikling i Norge, på norsk sokkel og i norske farvann, til lokal bruk og til eksport verden over, ved bruk av norsk bosatt kompetanse. Myndighetene må være en pådriver i dette arbeidet, ikke komme sluntrende etter.

Dnmf er opptatt av at regjeringen tør å tenke mer på tvers, både når det gjelder departementer, direktorater og deler av norsk næringsliv. En handlingsplan som denne må ha som mål å løfte debatten til et nivå som omfatter alle deler av politikken, og alle deler av norsk næringsliv. Kun gjennom å sikre et godt samspill mellom privat og offentlig sektor, myndigheter, academia og sivilsamfunn kan man sikre en tilstrekkelig fremdrift i arbeidet med bærekraft.

Problembeskrivelse

- **Problembeskrivelse:** *Hvilke utfordringer står i veien for å nå bærekraftsmålene i Norge innen 2030? Hvilke dilemmaer møter din sektor, og hvordan skal vi løse disse dilemmaene?*

Dnmf mener mye av problemene vi ser i dag knytter seg til det overnevnte om regjeringens evne til å følge næringer der teknologi- og kompetanseutviklingen er høy, og som har tatt et stort ansvar hva gjelder utviklingen av bærekraftige løsninger og fornybarteknologi. Dette knytter seg blant annet tilrettelegging for langsiktige investeringer og stabile rammevilkår for næringslivet. Men det knytter seg samtidig til at myndighetene må ha en forståelse av at teknologiutviklingen skjer konstant, og at nye løsninger implementeres og er i drift hele veien. Dette stiller ikke bare krav til gode langsiktige finansieringsordninger, men også til at regjeringen må sikre gode rammevilkår som ivaretar den operative og tekniske kompetansen næringen besitter i dag, og utvikle utdanningsløp for å møte dette.

Dnmf mener myndighetene i større grad må se den maritime næringen som en helhet, og sette målsetninger og rammer en samlet næring kan jobbe mot. Det er enighet i maritim næring om at sjømannen er navet, og at resten av næringen utvikles rundt sjømannen. Samtidig er det ingen tvil om at alle delene av næringen er avhengig av hverandre. Mister man den operative sjømannskompetansen vil dette påvirke verftene, rederiene, teknologi- og kompetanseutviklingen, forsknings- og utdanningsinstitusjonene og alle andre som omfattes av eller knyttes til næringen. Det er derfor nødvendig med trygge og forutsigbare overordnede rammer som sikrer alle deler av næringen både på kort og lang sikt.

Dnmf vil derfor trekke frem at maritim næring står i en svært krevende situasjon i dag. Norges rederiforbund forteller om at det vil være rekord i antall skip i opplag ved utgangen av 2020, mens Menon rapporterer at flere tusen arbeidsplasser innen næringen kan gå tapt i løpet av de kommende

årene dersom det ikke iverksettes treffende motkonjunkturtiltak. Det er et behov for umiddelbare tiltak som vil bidra til å opprettholde aktiviteten i næringen og holde folk i arbeid. Konsekvensene ved en større krise i næringen kan medføre et stort tap av nettopp den kompetansen Norge er avhengig av for å utvikle de løsningene Norge skal leve av i fremtiden. Det er en pris Norge som nasjon ikke har råd til å betale.

Måling/rapportering

- **Måling/rapportering:** *Hvordan kan handlingsplanen bidra til bedre måling og rapportering i din sektor?*

Dnmf er først og fremst opptatt av at handlingsplanen må legge til rette for måling og rapportering som er enkel og mulig for bedrifter, rederier og organisasjoner å gjennomføre. Dersom regjeringen pålegger rapporteringskrav som er vanskelige, tidkrevende og dyre å gjennomføre for næringslivet frykter Dnmf dette vil slå feil ut, og gjøre det enda vanskeligere for bedrifter og rederier å drive videre i en allerede svært konkurranse- og konjunkturutsatt næring. Dnmf er derfor opptatt av at det utvikles enkle, lite tidkrevende og økonomisk gunstige løsninger for rapportering, som sikrer den datafangsten som myndighetene er avhengig av uten å skape unødvendig belastning på næringslivet.

Dnmf er særlig opptatt av dette innen maritim næring da våre medlemmer (maskindepartementet) er svært sentrale i denne rapporteringen. Disse medlemmene står allerede i en krevende situasjon som ansvarlig for miljø og sikkerheten om bord på skipet, og Dnmf er derfor opptatt av rapporteringsrutiner som ikke skaper unødvendig merarbeid.

Tiltak

- **Tiltak:** *Hvilke konkrete forslag til tiltak bør regjeringen vurdere i handlingsplanen?*

Vi kan ikke snakke om en handlingsplan for bærekraft uten å snakke om et bærekraftig arbeidsliv. Et bærekraftig arbeidsliv fordrer tilgang på arbeidsplasser, rettfærdige konkurranseforhold og muligheter til å bygge den kompetansen næringslivet etterspør. Dnmf vil igjen utfordre regjeringen på å sikre norsk bosatt kompetanse tilgang på og mulighet til å konkurrere om de til enhver tid eksisterende arbeidsplassene på norsk sokkel og i norske farvann. Dersom vi ikke klarer å sikre like konkurransevilkår, vil den essensielle kompetansen fra norsk maritim næring kunne gå tapt, og Norges fortrinn på veien mot et mer bærekraftig samfunn vil forvitte. Dnmf krever derfor norske lønns- og arbeidsvilkår på norsk sokkel og i norske farvann og knytter dette særlig opp mot mål 8 i bærekraftsmålene om å fremme varig, inkluderende og bærekraftig økonomisk vekst, full sysselsetning og anstendig arbeid for alle. Skal vi lykkes med dette i Norge må vårt krav innfris.

Videre mener Dnmf myndighetene må være en sterkere pådriver hva gjelder utviklingen av nye næringer og ny teknologi som vil lede Norge gjennom det grønne skiftet. Dette krever langsiktige investeringsplaner, gode låneordninger for næringslivet, samt forutsigbare rammevilkår. Samtidig gir dette myndighetene muligheten til å stille tydelige krav til hva som skal leveres, og hvordan Norge best kan dra nytte av dette. Norsk maritim næring er i dag ledende på fornybarteknologi, men vi står i fare for å miste dette fortrinnet dersom regjeringen ikke både investerer og setter tydelige rammer for hvordan morgendagens næringer skal se ut. Et godt eksempel på dette er regjeringens manglende oppfølging av satsingen på flytende havvind. Det ligger et enormt potensiale knyttet til både produksjon- og eksport av fornybarløsninger, og dette må prioriteres i regjeringens arbeid med bærekraft.

Et Norge i omstilling krever utdanning og kompetanse som svarer på dette omstillingsbehovet. Regjeringen er derfor nødt til å sikre tilstrekkelig investering i forskning og høyere utdanning. Samtidig er det viktig for Dnmf å påpeke at det er næringslivet som vil være den store pådriveren i denne omstillingen, og at næringslivet derfor må kobles tett på utviklingen av dagens og morgendagens utdanning. Kun gjennom å kjenne behovet for kompetanse i de konkrete næringene vil Norge være i stand til å utvikle den rette kompetansen. Videre er Dnmf opptatt av at regjeringen følger opp sitt arbeid med å sikre at arbeidstakere settes i stand til å stå i arbeid gjennom hele livet, og kontinuerlig utvikle sin kompetanse. Dersom vi lykkes i å sikre et arbeidsliv der flere kan stå i arbeid vil dette også sikre et mer bærekraftig arbeidsliv.

Dnmf ønsker også at regjeringen i sitt arbeid med handlingsplanen benytter anledningen til å løfte blikket utover egne landegrenser, evaluere og sette nye krav til Norges rolle i både bi- og multilateralt samarbeid. Dnmf er opptatt av at norske interesser, sysselsetting og verdiskaping ligger til grunn i arbeidet med internasjonale handelsavtaler. Særlig dersom disse avtalene innebærer at det skal drives næring i Norge, på land, på sokkel eller i norsk farvann. Avtaler som inngås som innebærer utnyttelse av norske ressurser skal gi avkastning i form av arbeidsplasser, verdiskaping og skatteinntekter til Norge, og det skal stilles krav til norske lønns- og arbeidsvilkår for arbeidere som rekrutteres som resultat av disse avtalene. Dnmf mener Norge må tørre å sette tøffe krav knyttet til bærekraftsmålene i fremtidige handelsavtaler, og sikre at handels- og samarbeidspartnere etterlever dette på en tilfredsstillende måte. Samtidig må Norge i dette arbeidet sikre gode rammevilkår for fremtidig eksport av bærekraftige teknologiløsninger.

Annet

- **Annet:** Andre innspill til handlingsplanen?

Innledningsvis trakk Dnmf frem viktigheten av et betydelig fokus på sikkerhetsperspektivet i bærekraftsarbeidet, og ønsker igjen å presisere dette. Kun gjennom å ivareta det indre miljøet vil vi lykkes i arbeidet med å ivareta det ytre. Dette aspektet gjelder alle deler av nærings- og arbeidslivet, og må være en helt grunnleggende tanke i arbeidet med regjeringens handlingsplan for bærekraft.

Kontakt:

Hege-Merethe Bengtsson
Administrerende direktør
hmb@dnmf.no / +47 414 41 818

Jørgen Ringen Andersen
Politisk rådgiver og samfunnskontakt
jra@dnmf.no / +47 975 44 641